

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/28/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011201722
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1011201722.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Jozefa Milučkého právnej veci žalobcu: ABAS CíT Management s.r.o., Trnavská 100, Bratislava, právne zastúpený: REKEN & PARTNERS Law Firm s.r.o., Prievozská 4/D, Bratislava, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. S/2011/1836 - 2. 1, O- 127/2011 zo dňa 18. 8. 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k.1S/207/2011 - 28 z 10. mája 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k.1S/207/2011 - 28 z 10. mája 2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. S/2011/1836 - 2. 1, O- 127/2011 z 18. 8. 2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 603,54 euro k rukám právneho zástupcu žalobcu REKEN & PARTNERS Law Firm s.r.o..

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného o potvrdení rozhodnutia Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici č. 65/11 - 1. 0/pok./r. z 3. 6. 2011 o uložení pokuty vo výške 3000 euro za porušenie § 223 ods. 1 zák. práce a za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

Krajský súd dôvodil tým, že pri výkone inšpekcie práce boli inšpektormi práce zistené nedostatky, ktoré boli spísané v protokoloch o výkone inšpekcie práce č. IBB-16-02-2.3/P-E, F 24, 25 - 10 zo dňa 13. 10. 2010 v znení dodatku č. IBB-16-02-2.3/DP 1-E, F 24, 25 - 10 zo dňa 2. 11. 2011. Kontrolovanému (žalobcovi) bolo zistené, že v období júla 2009 - júl 2010 neuzatváral dohody o vykonaní práce len výnimočne, pretože so svojimi zamestnancami okrem pracovnej zmluvy uzatváral vždy aj dohody o vykonaní práce, (ďalej len DVP), čo bolo zistené z dokladov predložených účastníkom konania (žalobcom), ale aj z registra poistencov Sociálnej poisťovne, čo je porušením ustanovenia § 223 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Ďalej bolo zistené, že žalobca nelegálne zamestnával v období január 2010 Ing.

D. H., s ktorým uzatvoril DVP zo dňa 31. 12. 2010 na obdobie od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 a do SP bol prihlásený dňa 8. 2. 2010. Podľa predloženého výplatného lístka bola zamestnancovi Ing. D. H. v období január 2010 zúčtovaná odmena 179,43 euro a spolu so mzdou mu bola poskytnutá na účet dňa 25. 2. 2010., to zn., že s menovaným uzatvoril pracovno - právny vzťah a využíval jeho závislú prácu, ale nesplnil si oznamovaciu povinnosť voči sociálnej poisťovni podľa § 231 ods. 1 písm. b) a bod 2 zákona č. 461/2003 Z.z., teda neprihlásil do registra poistencov svojho zamestnanca najneskoršie pred začatím výkonu práce, čo je porušením § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Krajský súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením veci správnymi orgánmi a žalobu zamietol. K argumentácii žalobcu, že žalovaný správny orgán vychádzal z nesprávneho právneho predpisu, keď v čase druhostupňového rozhodnutia už bola v účinnosti novela zák. č. 82/2005 Z.z. č. 223/2011, ktorá odo dňa 20. 7. 2011 zmenila a doplnila ustanovenie § 2 ods. 2 zák. č. 82/2005 Z.z.. O nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní krajský súd uviedol, že žalovaný správny orgán v čase rozhodovania vychádzal zo znenia zákona účinného v čase vydania predmetného rozhodnutia (prvostupňového). Rovnako aj súd postupoval podľa § 250i ods. 1 O.s.p., podľa ktorého pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia, je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal ho zmeniť a žalobe vyhovieť. Žalobca tvrdil, že odvolanie proti prvostupňovému správne rozhodnutiu smerovalo len proti bodu 2 prvostupňového rozhodnutia a žalovaný sa s jeho námietkami a tvrdeniami nezaoberal. Podľa žalobcu sa mal žalovaný zaoberať aj jeho tvrdením o neprimeranej tvrdošti zákona, ktoré bolo potvrdené aj samotným zákonodarcom, ktorý zákonom č. 223/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 82/2005 Z.z. účinným od 20. 7. 2011 zmenil a doplnil ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b) zák. č. 82/2005 Z.z., ktoré znie: „nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, a využíva závislú prácu ... b) fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu a do začiatku výkonu kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu ...“ Ďalej uviedol, že dňa 18. 8. 2011, keď žalovaný o odvolaní rozhodol, bola už v účinnosti novela Zákona o nelegálnej práci, ktorou sa podstatne zmenil a doplnil uvedený zákon priamo v ustanovení § 2 ods. 2 písm. b/ a ktorá už žalobcu nepovažovala za nelegálneho zamestnávateľa, čím došlo podľa názoru žalobcu k vydaniu rozhodnutia (t.j. k potvrdeniu prvostupňového rozhodnutia) na základe neúčinného právneho predpisu. Žalovaný sa nesprávne vysporiadal s odvolaním voči prvostupňovému rozhodnutiu vydaním svojho rozhodnutia (t.j. potvrdil prvostupňové rozhodnutie), keďže podľa vyššie uvedeného dôvodu, dôvod správneho konania pominul, preto mal žalovaný prvostupňové rozhodnutie v napádanej časti zmeniť a konanie zastaviť. Žalobca má zato, že vydaním rozhodnutia žalovaného došlo k porušeniu ustanovenia § 59 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), keďže toto ustanovenie reglementuje spôsob rozhodovania odvolacieho orgánu, pričom žalovaný ako odvolací orgán nebol v žiadnom smere viazaný závermi prvostupňového orgánu, keďže bol povinný samostatne hodnotiť vec zo skutkovej a právnej stránky. Žalovaný ako aj krajský súd sa pridržiavali ustanovení zákona o nelegálnej práci účinného len v čase vydania prvostupňového rozhodnutia, ktoré nebolo rozhodnutím právoplatným a neriadil sa ustanovením § 2 ods. 2 písm. b) Zákona o nelegálnej práci účinným v čase vydania rozhodnutia, voči ktorému v prvom rade smerovala žaloba žalobcu. Žalobca dal do pozornosti odvolacieho súdu, že zákonodarca pri vyššie uvedenej novele zákona o nelegálnej práci nedoplnil zákon o nelegálnej práci o prechodné ustanovenia, ktorými by odsúvalo akokoľvek jeho účinnosť, čím podľa názoru žalobcu sa tieto ustanovenia mali aplikovať okamžite odo dňa jeho účinnosti, t. j. odo dňa 20. 7. 2011 aj na žalobcu v tomto konaní.

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok, ako vecne správny, potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., pričom verejné vyhlásenie rozhodnutia oznámil spôsobom stanoveným v § 156 ods. 3 O.s.p. ako aj na internetovej adrese www.nsud.sk.

Odvolací súd v predmetnej veci v prvom rade konštatuje, že podľa výroku rozhodnutia Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici z 3. 6. 2011 bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 3000 euro za konanie, ktoré nesie znaky porušenia zákona - v bode 1. § 223 ods. 1 zák. č. 311/2011 Z.z. - t.j. Zákonníka práce, pokiaľ ide o uzatváranie dohôd o vykonaní práce s vlastnými zamestnancami, za čo uložil pokutu 1000 euro a v bode 2. za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zák. č. 82/2005 Z.z. z dôvodu, že žalobca nelegálne zamestnával Ing. J.P. a neprihlásil ho do SP čím porušil § 231 ods. 1 písm. b) a bod 2 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, a za toto porušenie zákona stanovil výšku pokuty na 2000 euro.

Odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax (pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Sžo/51/2011 vo veci týkajúcej sa žalovaného), podľa ktorej pri ukladaní sankcií za konanie spočívajúce v súbehu (v danom prípade ide o súbeh dvoch konaní) sa sankcia ukladá ako úhrnný trest podľa zásad ukladania trestov v trestnom konaní za čin, za ktorý je možné uložiť najprísnejší trest, pri zohľadnení všetkých ďalších skutkov, avšak bez samostatného určenia sankcie za každý skutok, resp. konanie, ktoré je administratívnym deliktom. V danom prípade správny orgán prvého stupňa takto nepostupoval.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu pridržiava aj doterajšej už ustálenej praxe (pozri tiež rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Sžo/51/2011 vo veci týkajúcej sa žalovaného) o použití trestnoprávných princípov ukladania trestov i v správnom trestaní s poukazom na čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, podľa ktorého "trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie." V právnej teórii je nespochybný výklad rozširujúci aplikáciu citovanej normy za hranice trestného práva na všetky delikty v oblasti verejného práva, vrátane osobitných zákonov, ktoré obsahujú sankcie za porušenie povinností vo vzťahoch chránených správnym právom (pozri Prusák,J.: Teória práva str. 234, Drgonec,J.: Ústava Slovenskej republiky Komentár str. 51). V danom prípade je nepochybné, že s účinnosťou od 20. 7. 2011 už konanie uvedené v bode 2., spočívajúce o.i. v tom, že žalobca prihlásil Ing. J.P. do SP až 8. 2. 2010, hoci za mesiac január obdržal odmenu za výkon práce na základe dohody už nebolo možné kvalifikovať ako správny delikt, lebo zanikla sankcionovateľnosť konania žalobcu (trestnosť činu v zmysle trestnoprávnom) keďže nebola splnená zákonná podmienka, že sa "do začiatku výkonu kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu ..." a žalovaný mal vec posúdiť podľa uvedeného neskoršieho a priaznivejšieho znenia § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. s účinnosťou od 20. 7. 2011. Bolo preto povinnosťou správneho orgánu, ktorý rozhodoval v odvolacom konaní až 18. 8. 2011, na túto zmenu právnej úpravy reagovať bez ohľadu na to, v akom rozsahu a z akých dôvodov napadol žalobca výrok prvostupňového správneho rozhodnutia.

Odvolací súd súčasne konštatoval podstatné vady konania správnych orgánov , pretože okrem oznámenia o „ začatí konania o uložení pokuty “ zo 6. 4. 2011, a vydania rozhodnutia, žiadne úkony v prvostupňovom správnom konaní o správnom delikte vykonané neboli, najmä nebola žalobcovi daná možnosť oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia a vo veci nebolo vykonané vypočutie zodpovedného zástupcu žalobcu, ako zástupcu potenciálneho delikventa (§ 32 ods. 2 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku). Žalovaný pritom v oznámení uviedol nesprávne , že začína „ konanie o uloženie pokuty“, s uvedením výšky pokuty, čo nie je samé osebe účelom správneho konania, hoci mal začať správne konanie "o správnom delikte", ktorý mal skutkovo a právne vymedziť. Odkaz na body č. 5 a 21 uvedené v protokole o kontrole nemožno samé osebe považovať za skutkové a právne vymedzenie dôvodu začatého správneho konania. Odvolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti konštatovať, že predložený administratívny spis neobsahuje odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a nie je uvedené ani v zozname príloh.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. prvostupňový rozsudok zmenil a žalobe vyhovel zrušením rozhodnutia žalovaného a vrátením veci na nové konanie a rozhodnutie z dôvodu, že žalovaný rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe neúčinného právneho predpisu, ako aj pre podstatné vady konania, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. a) a e), ods. 3 O.s.p..

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. žalobcovi patrí náhrada trov právneho zastúpenia v sume, ako bola vyčíslená v podanej žalobe a v odvolaní (314,18 euro a 157,36 euro) ako aj náhrada zaplateného súdneho poplatku 2 krát 66 euro, v celkovej sume 603,54 euro.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.